

TVIRTINU
Socialinės globos centro „Vija“
direktorė
Zita Verbavičienė
2022-12-20

IŠVADA DĖL KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖS

2022 m. gruodžio 19 d.

Kaunas

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 10 straipsnio 1 dalies ir Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2022 m. balandžio 15 d. įsakymo Nr. A1-288 „Dėl korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ 2.2. papunkčio nuostatomis, ir atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos prevencijos skyriaus 2022 m. rugsėjo 6 d. raštą Nr. 2.46(Mr-06)SD-3352 „Dėl korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo“ atliktas Socialinės globos centro „Vija“ (toliau – globos namų) korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas.

Korupcijos pasireiškimo tikimybė analizuota ir vertinta globos namų **tarnybinio transporto naudojimo ir naudojimo kontrolės srityje**.

Analizuojamas laikotarpis: 2021 m. rugsėjo 1 d. – 2022 m. rugsėjo 1 d. (12 mėn. laikotarpis).

Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą atliko direktoriaus pavaduotoja socialiniam darbui Ernesta Petruškevičienė.

Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas atliktas įvertinant pasirinktos veiklos srities teisinį reglamentavimą, dokumentinės analizės metodu. Informacija korupcijos pasireiškimui nustatyti buvo rinkta peržiūrint vidaus teisės aktus (darbo tvarkos taisykles, darbuotojų pareigybių aprašymus, patvirtintas tvarkas, taisykles, direktoriaus įsakymus) ir kitus teisės aktus, analizuojama vidaus teisės aktų atitiktis Lietuvos Respublikos įstatymams, kitiems galiojantiems teisėms aktams, taip pat buvo apklausiami darbuotojai ir renkama bei analizuojama jų pateikta informacija.

Atliekam korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo tikslas įvertinti – ar visais atvejais buvo užtikrintas įstaigos tarnybinio transporto naudojimas tarnybos reikmėms ir ar tarnybinio transporto naudotojai buvo tik tam teisę turintys asmenys.

ANALIZĖ.

1) Įstaigos vidaus dokumentai reglamentuojantys tarnybinio transporto naudojimo ir naudojimo kontrolės tvarką.

▪ Vilijampolės socialinės globos namų direktoriaus 2012-06-21 įsakymu Nr. 56 „Dėl tarnybinių lengvųjų automobilių naudojimo taisyklių patvirtinimo“ (Socialinės globos centro „Vija“ direktoriaus 2021-04-19 įsakymo Nr. (1)-91 redakcija) patvirtintos tarnybinių lengvųjų automobilių naudojimo taisyklės, kurios nustato tarnybinių lengvųjų automobilių naudojimo, saugojimo, žymėjimo, techninės priežiūros, remonto, naudojimo kontrolės, ridos ir degalų apskaitos tvarką ir darbuotojų atsakomybę.

▪ Socialinės globos centro „Vija“ direktoriaus 2022-03-25 įsakymu Nr. (1)-23 „Dėl tarnybinio transporto naudojimo“ paskirti asmenys, galintys naudotis socialinės globos centro „Vija“ tarnybiniais automobiliais.

▪ Socialinės globos centro „Vija“ direktoriaus 2022-04-04 įsakymu Nr. (1)-26a „Dėl tarnybinio transporto naudojimo“ paskirti asmenys (specializuotos slaugos ir socialinės globos padalinio darbuotojai) galintys naudoti tarnybinį automobilį Skoda Fabia, valst. Nr. DEG739 darbo funkcijoms atlikti.

▪ Vilijampolės socialinės globos namų direktoriaus 2016-09-23 įsakymas Nr. 152 „Dėl transporto priemonių kuro normos nustatymo“.

▪ Vilijampolės socialinės globos namų direktoriaus 2017-03-30 įsakymas Nr. 106 „Dėl Vilijampolės socialinės globos namų automobilių naujo kelionės lapo tvirtinimo“.

▪ Socialinės globos centro „Vija“ ūkio ir aptarnavimo padalinio vadovo pareigybės aprašymas (patvirtintas globos namų direktoriaus 2022-03-01 įsakymu Nr. (I)-12).

▪ Vilijampolės socialinės globos namų ūkvedžio pareigybės aprašymas (patvirtintas globos namų direktoriaus 2017 m. vasario 21 d. įsakymu Nr. 38) ir Socialinės globos centro „Vija“ ūkvedžio pareigybės aprašymas (patvirtintas globos namų direktoriaus 2021-10-06 įsakymu Nr. (I)-166).

▪ Socialinės globos centro „Vija“ vairuotojo pareigybės aprašymas (patvirtintas 2021-05-25 globos namų direktoriaus įsakymu Nr. (I)-118).

2) *Vidaus dokumentų atitiktis nacionalinio lygmens teisės aktų nuostatomis.*

Tikrinta vidaus dokumentų atitiktis šioms teisės aktams:

▪ 1998 m. gegužės 12 d. Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas Nr. VIII-729.

▪ 1998 m. lapkričio 17 d. Lietuvos Respublikos vyriausybės nutarimas Nr. 1341 „Dėl tarnybinių lengvųjų automobilių biudžetinėse įstaigose“.

▪ 2009 m. gegužės 27 d. Lietuvos Respublikos vyriausybės nutarimas Nr. 543 „Dėl pavyzdinių tarnybinių lengvųjų automobilių naudojimo biudžetinėse įstaigose taisyklių patvirtinimo“.

3) *Ar vidaus dokumentų nuostatos yra pakankamos, kad sudaryti prielaidas efektyviai užkardyti įstaigos tarnybinio transporto naudojimą ne tarnybiniais tikslams.*

▪ Įstaigos vidaus dokumentuose apibrėžti tarnybinio transporto naudotojai:

1) globos namų direktoriaus 2022-03-25 įsakyme Nr. (1)-23 „Dėl tarnybinio transporto naudojimo“ nurodyti atsakingi asmenys tarnybinio transporto naudojimui ir nurodyta, koku tikslu gali būti naudojamas tarnybinis transportas „*vykdant darbuotojų ir gyventojų išvykas į įstaigas ir renginius, bei jų pavėžėjimą*“. Atsakingi darbuotojai su įsakymu supažindinti. Įsakyme konkrečios tarnybinio transporto priemonės nepriskirtos konkrečioms asmenims, todėl neaišku, kurie darbuotojai kurias transporto priemones naudoja, tačiau rengiant globos namų vidaus įsakymus dėl išvykų (*į renginius, įstaigas ir kt.*), jei tokioms išvykoms naudojamas tarnybinis transportas – nurodoma kas ir kokią konkrečią tarnybinio transporto priemonę vairuos.

2) Globos namų direktoriaus 2022-04-04 įsakymu Nr. (1)-26a „Dėl tarnybinio transporto naudojimo“ nurodyti atsakingi asmenys konkretaus transporto – automobilio SKODA FABIA valstybinis Nr. DEG739 naudojimui ir nurodyta, koku tikslu gali būti naudojamas automobilis „*vykdant darbuotojų ir gyventojų išvykas į įstaigas ir renginius, bei jų pavėžėjimą*“. Atsakingi darbuotojai su įsakymu supažindinti.

▪ Socialinės globos centro „Vija“ direktoriaus 2022-03-25 įsakymu Nr. 22 „Dėl transporto priemonių kuro normos nustatymo“ patvirtintos tarnybinio transporto kuro normos šioms transporto priemonėms:

Eil. Nr.	Automobilio modelis	Valstybinis numeris
1	VW TOURAN	BGE 845
2.	VW TRANSPORTER	FEK 563
3.	CITROEN JUMPER	HGU 702
4.	FORD MONDEO	EBG 637
5.	FORD MONDEO	MDZ 704
6.	FORD TRANSIT	DFU 462
7.	RENAULT MASTER	MDM 297
8.	SKODA FABIA	DEG 751
9.	SKODA FABIA	DEG 739

Įsakyme numatytos transporto priemonių vasaros ir žiemos kuro normos, atskirai išskiriamos kuro normos transporto priemonėms, kurios turi galimybę tempti priekabą. Už tinkamą transporto priemonių eksploataciją atsakingas ūkio ir aptarnavimo padalinio vadovas (*Ūkio ir aptarnavimo padalinio vadovo pareigybės aprašymo, patvirtinto 2022-03-01 įsakymu Nr. (I)-12, 7.20 punktas*). Įsakyme dėl kuro sąnaudų jo nustatomos vadovaujantis LR Susisiekimo ministerijos 1995-10-12 įsakymu Nr. 405 „Dėl automobilio kuro normų nustatymo metodikos“, kuris nuo 2015-11-06 negalioja.

Tarnybinių lengvųjų automobilių naudojimo taisyklių, patvirtintų 2012-06-21 globos namų direktoriaus įsakymu Nr. 56 „Dėl tarnybinių lengvųjų automobilių naudojimo taisyklių patvirtinimo“ (2021-04-19 įsakymo Nr. (1)-91 redakcija), 7 p. numatyta, kad „*tarnybinių lengvųjų automobilių ridos limitus ir degalų sunaudojimo normas įsakymu nustato Globos namų direktorius*“ – tačiau įsakymu patvirtintos tik kuro normos, o ridos limitai nėra numatyti. Ridos limitai nenustatyti, nes transporto priemonės naudojamos pagal poreikį įstaigos veiklai užtikrinti (vaikai ir jaunuoliai kasdien vežami į ugdymo įstaigas, pagal poreikį – į asmens sveikatos priežiūros įstaigas, vykstama į edukacines išvykas, ekskursijas, pagal poreikį važiuojama į skirtingus globos namų padalinius, kurie išsidėstę 6 skirtingose Kauno miesto vietose (*Perlojos g., Juozapavičiaus pr., Viduklės g., Kaimelės g., Naujakurių g., Panerių g.*)).

- Tarnybinio transporto degalų apskaitos tvarka numatyta globos namų Tarnybinių lengvųjų automobilių naudojimo taisyklių (toliau – Taisyklės), patvirtintų 2012-06-21 globos namų direktoriaus įsakymu Nr. 56 „Dėl tarnybinių lengvųjų automobilių naudojimo taisyklių patvirtinimo“ (2021-04-19 įsakymo Nr. (1)-91 redakcija), IV dalyje. Globos namų direktoriaus 2017-03-30 įsakymu Nr. 106 patvirtinta Vilijampolės socialinės globos namų automobilių naujo kelionės lapo patvirtinimo forma ir pavedama ūkio ir aptarnavimo padalinio vadovui B. Reneckiui kelionės lapų kontrolę, įstaigoje dirbę vairuotojai K. Liaukus ir J. Čepas, pasikeitus atsakingiems asmenims reikalinga pakeisti ir įsakymą arba su įsakymu supažindinti naujus asmenis. Pildomas kelionės lapų išdavimo lapas, kuriame nurodytas kelionės lapo išdavimo numeris, išdavimo data ir automobilis, nenurodomas vairuotojas ir nepasirašo atsakingas asmuo, nors patvirtintose Taisyklių 16 p. aiškiai nurodyta, kaip turėtų būti vedamas kelionės lapų registras, t. y. „*kelionės lapai registruojami pagal numerius registre. Darbuotojams, kuriems patikėti tarnybiniai lengvieji automobiliai, už kelionės lapus pasirašo registre*“.

- Taisyklėse reglamentuota informavimo apie incidentus, susijusius su tarnybiniu transportu, tvarka.

- Taisyklėse reglamentuota tarnybinio transporto saugojimo tvarka ir vieta neatitinka realios situacijos, nes visos turimos transporto priemonės netelpa į garažą, kai kurios transporto priemonės laikomos globos namų teritorijoje (Juozapavičiaus pr. 34, Apuolės g. 44, Kaune).

- Taisyklės reglamentuota tarnybinio transporto žymėjimo įstaigos logotipu, techninės priežiūros ir remonto tvarka, taip pat atsakingų darbuotojų (vairuotojo, ūkio ir aptarnavimo padalinio vadovo) pareigybės aprašymuose.

- Įstaigoje nėra netarnybinio transporto naudojimo tarnybinėms reikmėms tvarkos ir su tuo susijusių išlaidų kompensavimo tvarkos. Atsakingi darbuotojai naudojami tarnybinėmis transporto priemonėmis.

- Taisyklėse numatyta darbuotojų atsakomybė už įstaigos tarnybinio transporto naudojimą nesilaikant įstaigos teisės aktais nustatytų taisyklių.

4) *Ar su įstaigos vidaus dokumentu, reglamentuojančiu tarnybinio transporto naudojimo ir naudojimo kontrolės tvarką, supažindinti darbuotojai.*

Supažindinta tik dalis darbuotojų, kurių funkcijos tiesiogiai susijusios su transporto kontrole. Įsakymuose dėl tarnybinio transporto naudojimo numatytas 21 atsakingas darbuotojas, turintis teisę naudotis tarnybiniu transportu, tačiau su Tarnybinių lengvųjų automobilių naudojimo taisyklėmis supažindinti tik ūkio ir aptarnavimo padalinio darbuotojai.

5) *Ar įstaigos darbo praktika tinkama ir efektyvi, kad užtikrinti su tarnybinio transporto naudojimo ir naudojimo kontrole susijusios įstaigos darbuotojų veiklos atitiktį įstaigos nustatytam teisiniam reglamentavimui ir užkardyti įstaigos tarnybinio transporto naudojimą ne tarnybos reikmėms:*

- papildomi atskaitomybės apie transporto naudojimą dokumentai (išvykimų užsakymų lapo forma, kurioje žymimas kelionės tikslas, atsakingi darbuotojai, kelionės lapas). Globos namų ūkvedys tikrina kelionės lapuose nurodytą degalų sunaudojimo normą, duomenis (spidometro rodmenis, kuro likutį) perkelia į sekančios dienos kelionės lapą, pagal spidometro rodmenis skaičiuoja, kiek kilometrų nuvažiuota ir kokia degalų sunaudojimo norma ir nuokrypis nuo patvirtintos kuro normos. Globos namų buhalterė veda degalų apskaitą (pagal ūkvedžio pateiktus kelionės lapus), pajamuoja degalų įsigijimą pagal prisegtus degalų pirkimo kvitus atskirai kiekvienai transporto priemonei, o kiekvieno mėnesio pabaigoje pagal tiekėjo UAB „Emsi“ pateiktą sąskaitą-faktūrą sutikrina ar prie kelionės lapų yra prisegti pirkimo kvitai. Globos namų buhalterė veda automobilių padangų ir akumuliatorių apskaitą, fiksuoja naujų įsigijimą ir nurašymą pateikus likvidavimo aktus.

- Užtikrinama tinkama tarnybinių automobilių vairuotojų darbo laiko apskaita;
- nėra kontrolės mechanizmo (priemonių), padedančio užtikrinti, kad būtų nenukrypstama nuo tarnybinio maršruto asmeniniais reikalais ir grįžtama į nuolatinę darbo vietą laiku;
- vertinimo laikotarpiu nebuvo atvejų kuomet įstaigos pareigybė, kuriai pavesta vykdyti įstaigos tarnybinio transporto naudojimo vidaus kontrolę, buvo laikinai neužpildyta.

IŠVADA: įstaigoje patvirtintos aiškios Tarnybinių lengvųjų automobilių naudojimo taisyklės, tačiau praktikoje nėra pilnai įgyvendinamos visos Taisyklėse numatytos nuostatos, kai kurie dokumentai (įsakymai) neatnaujinti pasikeitus atsakingiems darbuotojams. Atsakingi darbuotojai, kuriems globos namų direktoriaus įsakymu leidžiama naudotis tarnybiniu transportu, nepildo kelionės lapų, neanalizuojama (nėra duomenų) kaip dažnai ir kokiems tikslams sąraše nurodyti asmenys naudojami tarnybiniu transportu. Nėra aiškaus naudojimosi tarnybiniu transportu kontrolės mechanizmo – todėl nustatyta rizika tarnybinio transporto naudojimo ir naudojimo kontrolės srityje, kad tarnybinis transportas gali būti naudojamas ne darbo reikmėms.

REKOMENDACIJOS:

1) Globos namų įsakyme dėl kuro sąnaudų jos nustatomos vadovaujantis LR Susisiekimo ministerijos 1995-10-12 įsakymu Nr. 405 „Dėl automobilio kuro normų nustatymo metodikos“, kuris nuo 2015-11-06 negalioja. Rekomenduojama kuro normas nustatyti pagal kontrolinio važiavimo metu suvartotą faktiškai kuro kiekį. Globos namuose patvirtintų Tarnybinių lengvųjų automobilių naudojimo taisyklių

22 p. taip pat numato degalų naudojimo koeficiento nustatymą atlikti kontrolinio važiavimo metu. Rekomenduojama peržiūrėti galiojančią tvarką ir svarstyti galimybę kuro normą nustatyti vadovaujantis gamintojų nustatytomis normomis arba pagal kontrolinio važiavimo metu suvartotą faktiškai kuro kiekį.

2) Peržiūrėti globos namų direktoriaus įsakymus dėl atsakingų asmenų paskyrimo, pareigybių aprašymų (vairuotojo, ūkio ir aptarnavimo padalinio vadovo, ūkvedžio) nuostatas dėl tarnybinio transporto naudojimo ir jų atitiktį globos namų Tarnybinių lengvųjų automobilių naudojimo taisyklėse numatytai tvarkai.

3) Peržiūrėti globos namų Tarnybinių lengvųjų automobilių naudojimo taisykles, jomis vadovautis kasdienėje veikloje organizuojant naudojimąsi tarnybiniu transportu ir su jomis supažindinti visus atsakingus darbuotojus, kuriems leidžiama naudotis tarnybiniais įstaigos automobiliais.

4) Aiškiai apibrėžti, kokie darbuotojai, kokiomis transporto priemonėmis ir kokiais tikslais gali naudotis.

5) Parengti išduodamų kelionės lapų registrą, užtikrinti, kad darbuotojai, kurie naudojami tarnybiniais automobiliais, pasirašytų kelionės lapuose kiekvieną kartą, kai naudojami tarnybiniu transportu. Paskirti už registro pildymą atsakingą asmenį / darbuotoją (*įsakymu arba pareigybės aprašyme*).

6) Siekiant išvengti rizikų dėl automobilių naudojimo ne darbiniais tikslais, stiprinti tarnybinių automobilių naudojimosi kontrolę – paskirti atsakingą asmenį už periodinės kontrolės atlikimą, siekiant įvertinti ar įstaigos darbuotojai užtikrina tinkamą įstaigos vidaus dokumento, reglamentuojančio tarnybinio transporto naudojimo tvarką, vykdymą tiek pildant atskaitomybės apie tarnybinio transporto naudojimą dokumentus, tiek naudojant tarnybinių transportą.

7) Nusimatyti priemones, užtikrinančias kad naudojantis tarnybiniu transportu, būtų nenukrypstama nuo tarnybinio maršruto asmeniniais reikalais.

Parengė: direktoriaus pavaduotoja socialiniam darbui Ernesta Petruškevičienė